

Het verheugt mij bijzonder dat vandaag een Engagementsverklaring tussen Stedelijk Onderwijs Antwerpen en de erkende instanties & vereniging over de realisatie van de eindtermen basisvorming in de stedelijke lycea kan worden ondertekend.

Deze ondertekening vormt een bekroning na reeds vele jaren vruchtbare samenwerking en is een duidelijk teken van wederzijds vertrouwen enerzijds en vertrouwen in een gezamenlijke toekomst anderzijds.

Aan de zijde van de levensbeschouwelijke vakken werd deze samenwerking mogelijk gemaakt door de ontwikkeling van de Interlevensbeschouwelijke competenties sinds 2009. Misschien wel de meest verrassende ontwikkeling op het vlak van het levensbeschouwelijk onderwijs. Deze ILC's, zoals ze meestal genoemd worden, die sinds 2013 verplicht zijn toegevoegd aan de leerplannen van alle levensbeschouwelijke vakken, zorgen er voor dat leerkrachten levensbeschouwelijke vakken over de grenzen van de eigen levensbeschouwing heen kijken en met elkaar samenwerken. Betere burgerschapsvorming is nauwelijks denkbaar.

Religie en levensbeschouwing zijn geen onveranderlijk gegeven. Wanneer de maatschappelijke context verandert, verandert automatisch ook het levensbeschouwelijk betoog. Voor de organisatoren van de levensbeschouwelijke vakken betekent dit, dat deze vakken niet meer op dezelfde wijze gegeven kunnen worden als vijftientig jaar geleden. In het moderne levensbeschouwelijk onderwijs in Vlaanderen dient rekening gehouden te worden met nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen die ook hun invloed doen gelden in de godsdiensten en levensbeschouwingen: met secularisering, maar evengoed met nieuwe evangelisatie of nieuwe religiositeit (ook) als gevolg van migratie, met interne diversiteit binnen elke godsdienst of levensbeschouwing, met ontwikkelingen op het vlak van vijftig jaar oecumene tussen de christelijke kerken, met hernieuwde relaties tussen christenen en joden, met toenadering tussen christenen en moslims, met de totstandkoming van een interreligieuze dialoog waarbij in Vlaanderen ook de vrijzinnig humanisten betrokken zijn en last but not least met de verhouding tussen levensbeschouwingen en overheid. Deze ontwikkelingen zien we ook vertaald in de leerplannen van de levensbeschouwelijke vakken en in de totstandkoming en implementatie van de ILC's.

Ik hecht veel waarde aan het begrip *contextualiteit* met betrekking tot de levensbeschouwelijke vakken omdat hiermee onderstreept wordt dat de

levensbeschouwelijke vakken bijzonder zijn net als atonale muziek en abstracte schilderkunst en tegelijkertijd integraal deel uitmaken van de totaliteit van het schoolgebeuren: zij zijn slechts denkbaar als echte schoolvakken van de basisvorming. Schrap de levensbeschouwelijke vakken uit het curriculum en een unieke interpretatiemogelijkheid gaat verloren.

Hier wordt nu nog een stap verder gegaan: aan de realisatie van de eindtermen sociaal-relatieve competentie, burgerschap, en cultureel bewustzijn kunnen ook de leerkrachten levensbeschouwelijke vakken meewerken. Dit is bijzonder belangrijk en ik dank Stedelijk Onderwijs Antwerpen hiervoor.

Ik feliciteer alle betrokkenen van harte en wens u een goede samenwerking toe.

Antwerpen, 23 juni 2021

Maurice van Stiphout
voorzitter EI&V